

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Friderici Iacobi Beyschlagii, Gymnasii, quod Halæ Suevorum est, Adiuncti, & ad ædem S. Mich. Archangeli Catechetæ extraordinarii, Sylloge Variorum Opusculorum

(Programmatvm, Orationvm, Epistolarvm, Poematvm, Dissertationvm, Aliarvmqve Observationvm ...)

Fascicvlos I.II.III.IV.V. Ab Annis MDCC.XXVII.M.DCC.XXVIII.M.DCC.XXIX.
Editos, Complexvs. Cvm Indice Triplici.

Beyschlag, Friedrich Jakob

Halae Suevorum, M.DCC.XXIX

Vorwort

urn:nbn:de:gbv:45:1-16134

PRAEFATIO AD LECTOREM,

Conatibus nostris bene cupientem.

Cogitanti mihi, qua potissimum ratione institutum meum in edenda hac *variorum Opusculorum Sylloge*, praefarer, varia se offerebant, ex quibus alia ad excusandum illud, rursus alia ad abiiciendum propositum, pertinere videbantur. Non me fugit, identidem adhuc à doctis viris querelas esse motas de nimio eiusmodi scriptorum proventu, unde plus damni rei literariae metuendum sit, quam emolumentum inde sperandi. Nec praeter rem id dictum forte esse, experien-

) 3

cia,

P R A E F A T I O.

tia, certissima horum magistra, docuit; in cuius mali causas inquirere velle, non minus fortassis temerarium fuerit, si meam expromerem sententiam, ac ipsa res literis hucusque noxia, atque eruditioni solidæ damnosa extitit.

Enimvero cum hæc ipsa, quæ per partes emitti solent, scripta, & quorum multitudine (a) Respublica literaria dudum laborat, non unius eiusdemque sint generis; facile est ad intelligendum, pro varietate istorum, varia etiam fuisse, & etiamnum esse iudicia, quibus illa iam inde à prima ipsorum origine, exceperunt viri eruditi, & hodie ea professe

(a) Vid. præter Nova Liter. Lips. aliorumque de iis observationes, Anonymi, qui literis initialibus H. P. L. M. nomen suum expressisse videtur, peculiaris, & tribus nunc partibus constans, liber, vernacula nostra editus, in quo omnis generis Ephemerides similiaque scripta Gall. Lat. & Germ. sermone exarata, recensentur.

qui, (quæ literati orbis libertas est,) utinam semper affectibus vacui! solent. Æquissimum hic est iudicium viri longe celeberrimi, *Jo. Henrici à Seelen*, SS. Theol. Lic. & Gymn. Lubec. Rectoris, quod in doctissima præfatione utriq; *Selectorum Literariorum*, quorum primum volumen aliorum sitim continuo excitavit, editioni præmissa, rectissime pronuntiavit, generatim *de nimio fere nostra ætate studio literario* ibidem quoque merito conquestus. Neque vero idem vir doctissimus diffitetur, esse in hoc studio varias res, quæ paullo accuratius, quam adhuc factum sit, disquiri mereantur. Quorsum omnino iure referenda sunt illa, disquisitione & cognitione dignissima argumenta, quæ in elegantissimis suis *Selectis* copiose, & insigni eruditionis omnigenæ apparatu, excussit.

PRAEFATIO.

Atque hæc ipsa quidem rei literariæ capita, cum abundantanti copia se offerant, commodissimum etiam locum in eiusmodi collectionibus adhuc repererunt, quæ & varietate sua se comendant, & opere in partes diviso, in lucem proferuntur. Prorsus enim eadem fere difficultas, eademque esse videtur molestia, magnos libros legere, quam magnos libros scribere; nec ita male is dixit, qui magnum librum magnam molem dixit. Vnde *exiguos libros fere meliores esse*, Vir Cel. C. A. *Heumannus* (b) ex hac causa censet, quod plus curæ in eos impendatur. Qui tamen & illud Plinianum Lib. I. Epist. 20. utique verum esse recte statuit, *Bonum librum meliorem esse quemque, quo maiorem.* (c)

Qui
(b) In Conspectu Reip. Lit. Cap. VI. §. VI. p. 86. edit. primæ & §. X. p. 152. edit. auctioris.

(c) In eod. consp. Reip. Lit. l. c. in edit. locuplet.

P R A E F A T I O.

Qui ipse Vir præstantissimus in præfatione Actis Philosophorum præfixa, id uberius quoque docuit, causam simul reddens, cur illa Acta partitè cum erudito orbe comùnicare constituerit, quod ipsum etiam propositum in Epistolis suis Miscelaneis ad literatissimos ævi nostri viros, quas sub *Pæciles* nomine, magno cum rei literariæ fructu adhuc foras dedit, subductis probe rationibus persequi consuevit.

Atque cum semel de huiusmodi *Observationum collectionibus* dicere institui, tum iis, quæ rem literariam sigillatim illustrent, tum quæ univèrse omnis generis argumenta breviter non minus, quam doctè enucleant: in utilitate quoque earum multis comendanda, laborem frustra suscepturus forem, quippe quam nemo prudentiorum in dubium un-

P R A E F A T I O.

quam vocavit. Neque tamen non possum in illarum laudem aliqua proferre encomia, quibus aliquot viri celeberrimi eas ornarunt.

Ita Summe Vener. *Buddeus*: (d)
Quantum, ait, rei literaria commodum illa per Observationes speciales, cogitata sua atq; inventa cum aliis communicandi, ratio, adferat, neminem fugere potest, & experientia quoque haectenus docuit. Hac enim ni esset, multa recte & egregie excogitata, aut aeternis addicenda essent tenebris, aut integri statim de iis conscribendi libri, ne particula ista eruditionis elegantioris seorsim edita, statim iterum perirent. Vtrumq; autem cum damno Reipublicae literariae coniunctum esse, nemo non intelligit. Ad eundem modum scripserunt doctissimi Bibliotheca

(d) In praef. T. I. Miscell. Lips. praemissa. Conf. Clar. eorum Collectoris, C. F. Pezoldi praefatio.

P R A E F A T I O.

theca Bremensis Collectores, (e) cum eius adornandæ consilium tum se cepisse profitentur, posteaquam ab aliquo inde tempore animadvertissent prosperos successus Collectaneorum, quibus eruditione præstantium virorum meditationes subcesivæ (pieces detacheés) aut opuscula, quæ ob exiguam molem vel minus cognita sunt, vel facile hominum manibus elabuntur, (pieces fugitives) (f) congeri, suisque quasi fasciculis includi solent.

Tertium, idque recentissimum, quod legi, opusculorum eius generis,

(e) In fronte præfationis Classis I. Fasc. I.

(f) Cuiusmodi est Bern. de Monte-Falconis Epistola ad amicum de baptizatis pueris ab Athanasio puero &c. quam Parisiis 1710. impressam, rarissime conspici, & in publica auctione nonnisi immensi soluto pretio à se redemptam esse, fatetur Vir Cel. Theod. Hafæus, qui eam Class. IV. Fasc. II. n. I. p. 221. sqq. deinde inseruit. Ad quem locum conf. T. I. Fasc. II. Bibl. Hæres. Vogtianæ p. 295. & Walini Lutetia Paris. sui temporis erudita, p. 36.

PRAEFATIO.

ris, elogium dabunt celeberrimi
Bibliothecæ Lubecensis Conditores, qui
in præfatione eidem præmissa, illo-
rum valde laudandum dicunt institu-
tum, qui eruditæ, brevesque & per-
ituras, si seorsim extarent, observatio-
nes in unum corpus collegerunt, & ab
interitu vindicarunt, virosque cate-
roquin dissitos, societatem inire erudi-
tam voluerunt. Et post pauca in-
teriecta, unde, aiunt, hæ scriptorum
miscellaneorum collectiones approbatio-
nem orbis eruditi obtinuerunt. Cuius
generis scripta, petito ex architecturæ
antiqua & Vitruvio vocabulo, opera
tessellata dixeris. Quanquam autem
Ven. Buddeo teste, (g) modus iste per
partes scripta edendi hodie admo-
dum frequens sit; licet quoque vi-
tia quædam aut incommoda eidem
acces-

(g) In præfatione laudata, cuius verbis, quam
meis, uti & hic malui.

P R A E F A T I O.

accessisse, aut accedere posse, non negemus; hæc tamen non obstare dicit idem Vir Celeb. quo minus eandem viam, evitatis tamen præcipitiis ingredi queant, quibus nihil aliud curæ cordique est, quam ad bonarum literarum aliquod conferre incrementum. His iudiciis & nobis præsens institutum nostrum, titulo eius ad V. C. Petri Zornii simile fere opus attemperato, tueri consulto placuit; & Buddei alio monito diligenter obtemperaturi, finem propositum eius verbis declarabimus. *Dabitur sedulo opera, ut argumenta, non otiosa, aut utilitate destituta, sed emolumentum certissimum secum vehentia, non protrita, aut quotidiana, sed selecta & exquisita, non perfunctorie delibata, sed ea, qua par est, diligentia elaborata, exhibeantur. Veritatis cumprimis, quæ suprema merito in literarum*

rum

PRAEFATIO.

*rum studiis lex est, ubique habebitur ratio, simulque quæ offendiculo aut damno alicui esse possunt, summo studio evitabuntur. Ut vero scias Lector Benevole, quid sigillatim expectare à nobis debeas, paucis monemus, institutum quidem nostrum ex ipsa huius Sylloges inscriptione sic satis patere, & verba paullo ante allata id ipsum quoque nonnihil declarare; duros nos tamen imprimis operam, ut triti illius: *Vtile misceatur dulci*, nequitiam oblitos nos esse, intelligas. Si quando rariora aliorum opuscula recudi iubebimus, aut inedita proferemus, annotationes nostras, forte adiiciendas, ne nostræ sententiæ aliis obtrudantur, vel literis nominis nostri initialibus, id quod multi faciunt; vel alio signo notabimus. Vale. *Scrib. Hale in Suevia**

d. XIV. April. A. O. R.

M. DCC. XXVII.

Q V A E S T I O.

Num in Bibliis Complutensibus elogium legitur Pfalterii Quincuplicis Jac. Fabri Stap. cuius laudes se non tacere velle, iam An. 1509. d. 16. Nov. Franc. Ximenes, Cardinalis, ad Car. Bovillum scripsit; vid. Cel. Maittaire Annal. Typogr. Tom. II. p. 211. conf. p. 195. 196. coll. Bibl. Sacra Le Long. P. I. p. 556. edit. Boern. Hæc qui me docuerit, & Car. Bovilli Opuscula Paris. 1510. fol. impressa & à Maittairio l. c. p. 209. sqq. excerpta, mihi vero in Commentario pleniori, quem de vita Jac. Fabri Stap. iam ab aliquot annis, succisivis temporibus molior, multis Viris doctissimis, quibus id consilium coram & per literas aperui, stimulum addentibus, insigni usui futura, benevole mecum communicaverit, sine detrimento & gratissimo a me animo suo tempore restituenda; aliisque huc pertinentibus, & apparatus qualemcunque meum, quem congestum habeo, adaugentibus, insuper me beaverit, nã! is magno admodum me beneficio sibi reddet obstrictissimum. Quodsi & illud institutum meum, auxilio, opera & studio suo promoverit, cuius Vir Clar. I. C. Colerus in Bibl. Theol. Sel. P. XVI. p. 312. publicè, qua est humanitate, me quidem nescio, benevolam mentionem fecit, quam exinde repetere celeberrimus Nov. Liter. Lips. auctor 1726. n. LX. p. 593. dignatus est, ad maiores me gratias sibi utique devinciet.

Con-